

22.4.2013

OM 11/03/2012

Jakelussa mainituille

**LAUSUNTOPYYNTÖ OIKEUDENHOIDON UUDISTAMISOHJELMASTA
VUOSILLE 2013 -2025**

Oikeusministeriön 1.6.2012 asettama neuvottelukunta on pohtinut keinoja varmistaa oikeusturvan toteutuminen kiristyvässä taloustilanteessa, jossa samaan aikaan suuri joukko tuomareita ja muita oikeudenhoidon ammattilaisia siirtyy eläkkeelle ja entistä kansainvälisempien ja oikeudellisesti vaativampien juttujen määrä kasvaa niin yleisissä kuin hallintotuomioistuimissakin.

Neuvottelukunta päätyi ehdottamaan Oikeudenhoidon uudistamisohjelmaa vuosille 2013-2025. Neuvottelukunnan päätöksymykseksi nousi se, mitä on oikea oikeusturva ja miten varmistetaan hyvä oikeudenhoito. Neuvottelukunnan näkemyksen mukaan kansalaisten oikeusturva on kokonaisuus. Tämän takia ratkaisevaa on, että kutakin asiatyyppeä käsitellään sille riittävässä eri viranomaisten muodostamassa käsittelyketjussa sekä juttutyypin oikeudellisen vaativuuden ja muun merkityksen edellyttämässä kokoonpanossa tuomioistuimessa. Neuvottelukunnan käsityksen mukaan ainoastaan näin voidaan varmistaa hyvä oikeusturva kussakin yksittäistapauksessa myös jatkossa.

Hallitusohjelmasta johtuvat määräraahaleikkaukset sekä toimitiloihin ja tietohallintoon kohdistuvat välttämättömät menopaineet edellyttävät sopeuttamista oikeuslaitoksessa yhteensä noin 25 milj. euron edestä vuoteen 2015 mennessä. Lisäksi oikeudenhoidon laadun turvaamiseen kohdistuu jatkossa merkittäviä toiminnallisia menopaineita, jotka liittyvät muun muassa koulutuksen, sähköisen oikeudenhoidon ja tuomioistuinhallinnon kehittämiseen sekä oikeusavun turvaamiseen.

Neuvottelukunnan laatima uudistamisohjelma on kokonaisuus, jonka sisältämistä ehdotuksista osa tuottaa toteutuessaan taloustilanteen edellyttämiä säästöjä. Osa puolestaan edellyttää merkittäviä investointeja. Osa ohjelman lainvalmistelu- ja muista hankkeista on jo vireillä, kuten esimerkiksi hallintoasioiden muutoksenhakumenettelyn yhdenmukaistaminen ja oikaisuvaatimusjärjestelmän käyttöalan laajentaminen, syyteneuvottelumenettelyn käyttöönotto, velkajärjestelyn yksinkertaistaminen, AIPA-hanke ja asian-tuntija-avusteisen huoltoriitamenettelyn laajentaminen valtakunnalliseksi.

Ministeriön tarkoituksena on edetä myös muissa lyhyellä aikavälillä toteutettavaksi määritellyissä hankkeissa nopealla aikataululla ja vielä tämän kevään aikana käynnistää ainakin jatkokäsittelylupajärjestelmän soveltamisalan laajentaminen, lainsäädännön muutostarpeiden selvittäminen eräissä kansainväliseen prosessioikeuteen liittyvissä kiireellisissä asioissa, lautamiesten lukumäärän vähentäminen kokoonpanoissa sekä tuomioistuimaksujen käyttöalan laajentaminen ja korottaminen.

Oikeusministeriö pyytää kunnioittavasti lausuntoanne Oikeudenhoidon uudistamisohjelmasta vuosille 2013-2025 (oikeusministeriön julkaisusarja Mietintöjä ja lausuntoja 16/2013). Erityisesti toivomme lausunnonantajan näkemystä neuvottelukunnan esittämästä kokonaisuudesta, joka sisältää sekä horisontaalisia että oikeudenhoidon sektoreittain jaettuja ehdotuksia. Horisontaaliset ehdotukset koskevat koko valtionhallintoa tai ainakin koko oikeudenhoitoa, kun taas sektorikohtaiset ehdotukset rakenteita, menettelyjä, osaamista ja henkilöstöä sekä maksuja. Lisäksi pyydämme näkemystä ohjelmaan sisältyvien ehdotusten toteuttamisjärjestyksestä ja mahdollisia vaihtoehtoisia malleja neuvottelukunnan esittämälle kokonaisuudelle.

Neuvottelukunnan mietintö on saatavissa internetistä osoitteessa

<http://www.om.fi/fi/index/julkaisut/julkaisuarkisto/1363603335578.html>

Lausuntoa laadittaessa pyydetään huomioimaan, että kunkin yksittäisen hankkeen osalta järjestetään erillinen lausuntokierros normaaliin tapaan hankkeen valmistelun aikana. Mahdollisissa kannanotoissa yksittäisiin ehdotuksiin pyydetään viittaamaa kyseisen ehdotuksen numeroon ohjelmassa. Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään keskiviikkona 19.6.2013 sähköpostitse oikeusministeriöön oikeusministerio@om.fi** word-, openoffice (odt)-, pdf- tai rtf-tiedostona. Lausuntoa ei tarvitse erikseen lähettää postitse.

Lisätietoja asiasta antavat neuvottelukunnan sihteeri johdon asiantuntija Tea Skog (puh. 02951 50466, sähköpostiosoite etunimi.sukunimi@om.fi).

Kansliapäällikkö

Tiina Astola

LIITTEET

Oikeudenhoidon uudistamisohjelma vuosille 2013 -2025

JAKELU

Sisäasiainministeriö
Valtiovarainministeriö
Maa- ja metsätalousministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Ympäristöministeriö

Oikeuskansleri
Eduskunnan oikeusasiamies

Korkein oikeus
Korkein hallinto-oikeus

Helsingin hovioikeus
Itä-Suomen hovioikeus
Kouvolan hovioikeus
Rovaniemen hovioikeus
Turun hovioikeus
Vaasan hovioikeus

Helsingin hallinto-oikeus
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Kouvolan hallinto-oikeus
Kuopion hallinto-oikeus
Oulun hallinto-oikeus
Rovaniemen hallinto-oikeus
Turun hallinto-oikeus
Vaasan hallinto-oikeus

Markkinaoikeus
Vakuutusosasto
Työtuomioistuin

Ahvenanmaan kärjäoikeus
Espoon kärjäoikeus
Etelä-Karjalan kärjäoikeus
Etelä-Pohjanmaan kärjäoikeus
Etelä-Savon kärjäoikeus
Helsingin kärjäoikeus
Hyvinkään kärjäoikeus
Itä-Uudenmaan kärjäoikeus
Kainuun kärjäoikeus
Kanta-Hämeen kärjäoikeus
Kemi-Tornion kärjäoikeus
Keski-Pohjanmaan kärjäoikeus
Keski-Suomen kärjäoikeus
Kymenlaakson kärjäoikeus
Lapin kärjäoikeus
Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus
Oulun kärjäoikeus
Pirkanmaan kärjäoikeus
Pohjanmaan kärjäoikeus
Pohjois-Karjalan kärjäoikeus
Pohjois-Savon kärjäoikeus
Päijät-Hämeen kärjäoikeus
Satakunnan kärjäoikeus
Tuusulan kärjäoikeus

Vantaan kärjäoikeus
Varsinais-Suomen kärjäoikeus
Ylivieska-Raahen kärjäoikeus

Oikeusaputoimen johtajat

Valtakunnansyyttäjänvirasto
Valtakunnanvoudinvirasto
Konkurssiasiamiehen toimisto
Poliisihallitus
Verohallinto

Suomen tuomariliitto
Suomen Asianajajaliitto
Suomen Lakimiesliitto

Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK
Oikeushallinnon Henkilökunta OHR ry ja Palkansaajajärjestö Pardia ry
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
Akava ry
Elinkeinoelämän keskusliitto
Finanssialan keskusliitto
Suomen Yrittäjät

Senaatti-kiinteistöt

Suomen maallikkotuomarit ry

professori Mikko Vuorenpää
professori Risto Koulu
professori Dan Frände
professori Olli Mäenpää
professori Matti Tolvanen
professori Tuula Linna
professori Marcus Norrgård
OTT Kaijus Ervasti